

La Filmoteca col·labora amb el LOOP Festival 2020

I si veure era el foc és un projecte encarregat als artistes Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez.

El projecte, una producció de la Filmoteca amb la col·laboració del LOOP Festival, es podrà veure a la sala d'exposicions i a la Sala Laya de la Filmoteca del 8 d'octubre al 22 de novembre de 2020.

I si veure era el foc explora el cinema en les seves múltiples facetes, dins i fora de les sales de projecció.

Es tracta d'un projecte de naturalesa experimental concebut com una instal·lació permanent imaginada específicament per a l'espai expositiu de la Filmoteca, i una sèrie d'esdeveniments efímers que es duran a terme tant a la sala d'exposicions com a les sales de cinema de la Filmoteca.

I SI VEURE ERA EL FOC

Valentina Alvarado Matos

i Carlos Vásquez Méndez

Del 8 d'octubre al 22 de novembre de 2020

La Filmoteca s'associa al Festival LOOP Barcelona per crear un projecte que explora el cinema en les seves múltiples facetes, dins i fora de les sales de projecció, i un diàleg amb l'escena artística local.

Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez proposen *I si veure era el foc*, un projecte de naturalesa experimental concebut com una instal·lació permanent imaginada específicament per a l'espai expositiu de la Filmoteca de Catalunya, i una sèrie d'esdeveniments efímers que tindran cabuda dins d'aquest mateix indret i a les sales de cinema.

El conjunt forma part d'un treball en curs iniciat el 2019 amb les projeccions de caire performatiu *Paracronismes I i II*, on s'interroguen sobre la manipulació del temps i la llum com a matèria primera del cinema i element de control biopolític i juguen a alterar-ne els sentits.

L'ús gairebé artesanal d'aparells de projecció analògics i pel·lícula fotosensible, la consciència plena del dispositiu i del gest cinematogràfic, determinen la seva pràctica artística, els ritmes i processos creatius. Es tracta d'una opció metodològica conscient moguda pel desig de seguir explorant les possibilitats plàstiques, els usos poètics i la capacitat crítica d'una tècnica i una estètica considerades avui obsoletes. Com Walter Benjamin el segle passat, es pregunten si les capes de significació concentrades en l'objecte, no es revelen amb més força quan aquest ha estat expulsat del règim de la novetat.

I si veure era el foc accentua així la circulació entre la sala expositiva i la de projeccions. Suggereix una continuïtat natural entre dos espais que ens defineixen com a Filmoteca i entre registres fílmics que donen lloc a objectes i experiències diverses. Tensionar la durada del film mitjançant estructures de loop, transposar el muntatge del temps –una successió de plans– a l'espai –sons i imatges dialogant de manera simultània–, la multiplicació de superfícies de projecció, o la implicació corporal d'un espectador o espectadora mòbil en la recepció de l'obra, són alguns dels elements que ens conviden a expandir el pensament sobre el cinema i a experimentar-lo en la seva dimensió canviant.

I SI VEURE ERA EL FOC

Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez

Del 8 d'octubre al 22 de novembre de 2020

Horari:

dimarts a divendres: 10.00 h - 14.00 h

dimarts a diumenge: 16.00 h - 21.00 h

Instal·lació - Sala d'exposicions de la FilmoTeca

PROGRAMA:

Dimecres 21 d'octubre, 18.00h

Sala Laya

Sessió performativa. Projeccions en 16 mm i S8 mm:

El mar peinó a la orilla (S8 mm / color / 2' 26'')

Propiedades de una esfera paralela (16 mm / color / 16' 31'')

Ensayos sobre el exotismo (primera parte) (16 mm / bw / 20')

mtDNA 1 Ca hg (16 mm / color / 10'), improvisació sonora

Dissabte 14 de novembre, Nit dels Museus

Sala d'exposicions

Paracronismes. Ombres projectades sobre el temps lineal (Part I)

Performance fílmica

Dimarts 3 de novembre, 18.00h

Sala Laya

Projecció de la pel·lícula *Las cruces*, de Teresa Arredondo i Carlos Vásquez Méndez (2018, 80')

Dissabte 21 de novembre, de 10.00h a 14.00

Sala d'exposicions

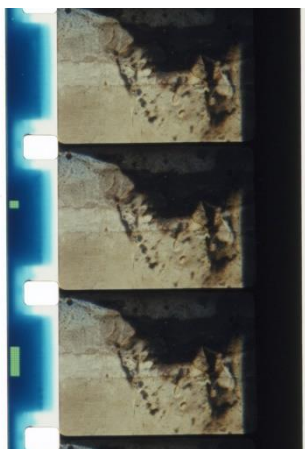
llum llum llum! Taller familiar per tocar i alterar les imatges

Diumenge 22 de novembre, a les 18.00h

Sala Laya

Paracronismes. Ombres projectades sobre el temps lineal (Part II)

Performance fílmica

I SI VEURE ERA EL FOC

Valentina Alvarado Matos

Carlos Vásquez Méndez

Una producció de Filmoteca de Catalunya - Departament
de Cultura

En col·laboració amb:
Festival LOOP Barcelona

Artistes:

Valentina Alvarado Matos

Carlos Vásquez Méndez

Comissariat:

Carolina Ciuti

Marina Vinyes Albes

Cap de Programació, Exposicions i Serveis Educatius:

Marina Vinyes Albes

Coordinació Filmoteca de Catalunya:

Núria Expósito

Disseny de l'espai:

Valentina Alvarado Matos

Carlos Vásquez Méndez

Disseny gràfic:

Alex Gifreu

Producció i muntatge:

Intervento

Daniel Zucchelli

Il·luminació:

Smart IB

Traducció, revisió i correcció lingüístiques:

Traducciones y Tratamiento de la Documentación

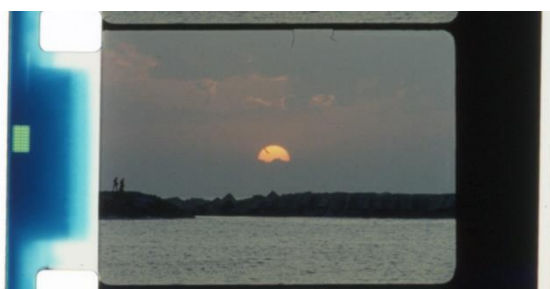
Agraïments:

La Escocesa Fàbrica oberta de creació analògica

ANDEC Filmtechnik

I SI VEURE ERA EL FOC

Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez

Desitjava veure alguna cosa en ple dia, em sentia fart de la complaença i la comoditat de la penombra; sentia un desig d'aigua i d'aire pel dia. I si veure era el foc, exigia la plenitud del foc, i si veure era el contagi de la bogeria, desitjava bojament aquesta bogeria.

—**Maurice Blanchot**, *La Folie du jour*

Surt el sol, resplendeix la flama d'una espelma, el pols elèctric escalfa els filaments d'una bombeta i els projectors s'encenen. El motor de les màquines comença a omplir l'espai fins a fondre's amb el so de la sala contigua, buida i negra. Els aparells segueixen funcionant sense interrupció, ara il·luminats per la pròpia llum que expulsen, com antigues peces de museu col·locades sobre les seves peanyes.

Les primeres formes apareixen. I si veure era el foc... una incandescència de llums i d'ombres abocades a extingir-se, veritat preciosa però passatgera, centelleig efímer. Les seves flames il·luminen el món, l'enlluernen, el toquen, i en cremar converteixen en cendres la imatge. Metàfora de la mirada foc, del moviment incessant dels cossos, de les metamorfosis de la visió segons la presenten la parella d'artistes. Com una espelma. Escriu Georges Didi-Huberman que la imatge crema i en ella el temps es fon, perquè "en la imatge és el temps qui ens mira", som per igual davant tots dos.

Llum i temps constitueixen la matèria prima de les seves creacions. La manipulació artesanal d'aparells analògics i pel·lícula fotosensible, la consciència plena del dispositiu i els gestos cinematogràfics determinen l'obra, els ritmes i processos creatius. Es tracta d'una opció metodològica conscient moguda pel desig de continuar explorant les possibilitats plàstiques, els usos poètics i el potencial crític d'una tècnica i una estètica considerades obsoletes a l'era digital.

La llum torna el món visible. El que és perceptible enganya, però l'invisible a penes existeix. Hegemonia de la visió en la cultura moderna. Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez treballen els enquadraments, interposen filtres i lents, mecanismes de mediació entre la seva càmera i les coses per desnaturalitzar la percepció en un intent de renovar la mirada. Des del seu projecte anterior *Paracronismes*, exploren la possibilitat de pensar, dins la imatge, la nostra relació amb un altre temps, o més aviat la coexistència de temporalitats heterogènies sacsejant la idea d'una successió cronològica lineal. La imatge és així una memòria, muntatge d'estrats superposats que irromp en una lluïssor, com diria Walter Benjamin, a l'instant de ser convocat. Passat i present són contemporanis, com la a seva pràctica fílmica.

Presentem un projecte de naturalesa experimental que recull les exploracions plantejades a *Paracronismes I i II* juntament amb una instal·lació imaginada especialment per al nostre espai expositiu. *I si veure era el foc* suggereix així una continuïtat natural entre la sala d'exposicions i la de cinema, combinant una mostra permanent de cinema expandit amb sessions performatives efímeres a partir de projeccions en 16mm i 8mm i d'improvisacions sonores. Experiències diferents però complementàries que ens conviden a replantejar-nos les possibilitats mateixes del cinema i el lloc que ocupem com a espectadores.

I si veure era el foc...

Carolina Ciuti
Marina Vinyes Albes
Comissàries

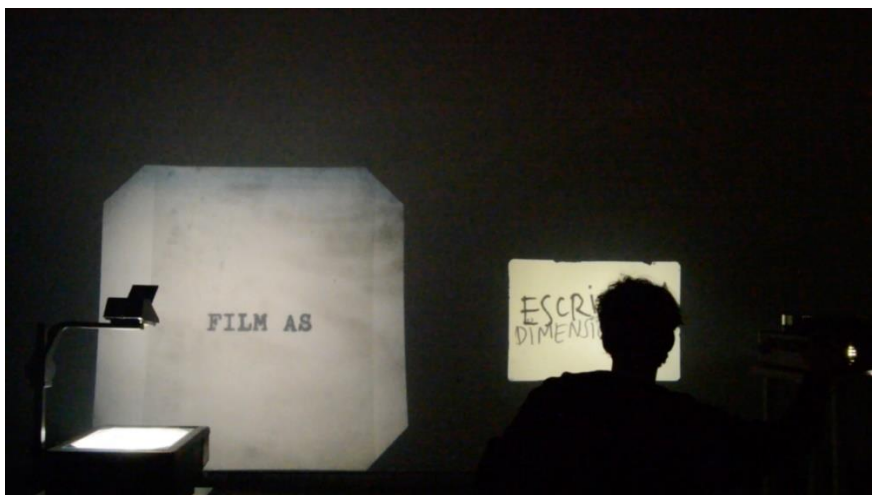
PARACRONISMES I

Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez.

45 minuts aproximadament.

So en directe, projeccions de 16 mm, Super 8, projector de diapositives 35 mm, retroprojector, imatges d'arxiu i pròpies.

Aquesta primera meitat de *Paracronismes*, ombres projectades sobre el temps lineal és una instal·lació performàtica que proposa una exploració al voltant del concepte de civilització des de l'oposició binària entre natura i cultura. Aquesta obra de cinema expandit està composta per materials extrets d'un arxiu documental de caràcter científic i educatiu de mitjan segle XX, com també d'imatges, sons i textos propis que interpel·len i redirigeixen l'arxiu fílmic en qüestió.

PARACRONISMES II

Valentina Alvarado Matos i Carlos Vásquez Méndez.

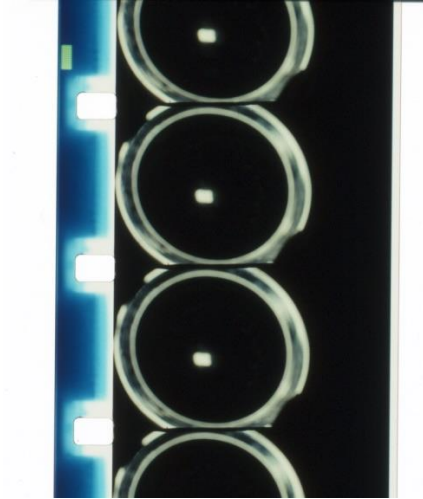
45 minuts aproximadament.

So en directe, projeccions de 16 mm, carrusel de diapositives 35 mm.

Text: *El juego de las nubes*, de J.W Goethe.

La segona performance és una projecció en multicanal sobre pantalla, on s'articula un recorregut des del geològic a l'industrial, presentant a través del material d'arxiu fílmic la dualitat entre natura i cultura, puntuada per la ciència, l'extractivisme i la dominació. La banda sonora està composta per pistes pregravades i sons generats en viu a través de petits instruments de síntesi modular.

<https://www.valentinalvaradomatos.com/>

<https://carlosvasquezmendez.com/about/>